

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest aktem prawnym stanowiącym, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy.

W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o zapobieganiu narkomanii oraz z uchwaloną 29 lipca 2005 r. ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która wyraźnie definiuje przemoc w rodzinie jako przestępstwo i wyznacza kierunki zwalczania patologii.

Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych stale utrzymuje tendencję wzrostową. Nadużywanie alkoholu to nie tylko szkody zdrowotne, także społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Zjawiska alkoholizmu i narkomanii budzą duże emocje opinii publicznej.

Gmina Lubraniec realizuje zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w oparciu o uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zwany dalej „Programem”.

Program ten poprzez realizację określonych w nim celów wychodzi naprzeciw najbardziej istotnym problemom społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki uzależnień związanych z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków.

Celem programu jest minimalizacja szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień społecznych, które będą realizowane w 2020 roku. Do tych zadań należy podjęcie takich środków zaradczych oraz naprawczych, które minimalizowałyby skutki a przede wszystkim zapobiegałyby alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy.

Europejski Plan Działań wobec szkód spowodowanych konsumpcją alkoholu podkreśla wyraźnie, że podejmowanie możliwie jak największej liczby działań powinno odbywać się na szczeblu lokalnym. Wszelkie działania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii mają nie tylko umocowanie ustawowe, ale przede wszystkim stanowią świadome działanie samorządu na rzecz dobra społeczności lokalnej.

Integralną częścią Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii jest diagnoza lokalnych problemów, dająca podstawową orientację w zakresie potrzeb i problemów, jakie rzeczywiście występują w gminie, co z kolei sprawia, że przygotowany do realizacji program jest adekwatny do warunków lokalnej rzeczywistości, w jakiej żyją mieszkańcy gminy Lubraniec.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Gmina Lubraniec położona jest w południowej części województwa kujawsko - pomorskiego, w powiecie włocławskim. Jest jedną z 5-ciu gmin w powiecie o statusie miejsko-wiejskim. Według danych uzyskanych w listopadzie br. gmina Lubraniec liczyła 9.947 mieszkańców (w 2018 r. 9.685 osób), z tego 3.149 zamieszkuje w mieście, a 6.798 osób na wsi.

Na terenie gminy funkcjonuje 5 placówek oświatowych tj. Publiczna Szkoła Podstawowa w Lubrańcu, Publiczna Szkoła Podstawowa w Kłobi, Publiczna Szkoła Podstawowa w Sarnowie i Zgłowiączce, Przedszkole Samorządowe w Lubrańcu oraz dwie szkoły średnie.

Przyjmuje się na podstawie wywiadu, że pierwszy kontakt z alkoholem - najczęściej piwem oraz paleniem papierosów mają dzieci z klas starszych szkół podstawowych, a z narkotykami dzieci z klas siódmych i ósmych szkół podstawowych oraz ze szkół średnich. W roku 2019 nie odnotowano żadnych zgłoszeń osób uzależnionych od narkotyków.

Z danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku wynika, że na dzień 31 października 2019 r. z gminy Lubraniec zarejestrowanych było 550 bezrobotnych z tego:

- 181 osób to mieszkańcy miasta, w tym: 100 kobiet i 81 mężczyzn,
- 369 osób to mieszkańcy wsi, w tym: 206 kobiet i 163 mężczyzn.

Prawo do zasiłku posiadały 69 osoby, z tego:

- 42 osób na wsi, w tym: 26 kobiet i 16 mężczyzn,
- 27 osób w mieście, w tym: 11 kobiet i 16 mężczyzn.

W porównaniu do roku ubiegłego (603 bezrobotnych) liczba osób bezrobotnych zmieniła się, ponieważ zmniejszyła się o 53 osoby. W mieście liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 45 osób, a na wsi liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 39 osób.

Bezrobocie jako problem społeczny, jest powszechnie uznawane za główną przyczynę ubożenia społeczeństwa, a zarazem prowadzi do nadużywania alkoholu i narkotyków.

W roku 2019 pomocą społeczną objęto 257 rodzin. Z powodu uzależnienia od alkoholu (co najmniej jednego członka rodziny) pomocą objęto 65 rodzin: zasiłki stałe otrzymało 7 osób, zasiłki jednorazowe celowe otrzymało 15 osób, zasiłki okresowe otrzymało 59 osób i pomoc w formie pracy socjalnej otrzymało 65 osób. W 8 rodzinach, w których występuje problem alkoholowy 19 dzieci korzysta z bezpłatnych obiadów.

Na terenie gminy i miasta znajdują się 32 punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych, z tego:

- 29 punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 3 punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży.

W porównaniu do 2018 roku liczba ta nie zmniejszyła się.

Na jeden punkt przypada 310 mieszkańców naszej gminy (w 2018 roku przypadało 302 mieszkańców).

Do listopada 2019 r. wydano 17 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, 16 zezwoleń do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i 1 zezwolenie do spożycia w miejscu sprzedaży.

Na imprezy organizowane na terenie gminy wydano ogółem 8 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz na piwo, z tego:

- 4 zezwolenia jednostkom ochotniczych straży pożarnych,
- 4 zezwolenia przedsiębiorcom.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydano zgodnie z limitami ustalonymi przez radę miejską.

W ramach współpracy policja prowadzi systematyczne kontrole placówek handlowych ze sprzedażą napojów alkoholowych znajdujących się na terenie miasta i gminy Lubraniec. W okresie od 01.01.2019 roku do 30 listopada 2019 roku funkcjonariusze tutejszej jednostki dokonali kontroli 366 placówek handlowych sprzedających alkohol, z czego 156 na terenie gminy i 210 na terenie miasta. W wyniku kontroli nie ujawniono przypadków oraz nie odnotowano, aby w sklepie prowadzona była sprzedaż alkoholu bez wymaganego zezwolenia lub niezgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dane otrzymane z policji wskazują, że w okresie od 01 stycznia do 30 listopada 2019 roku w związku z nadużywaniem alkoholu policja odnotowała 21 interwencji domowych (w 2018 roku odnotowano 31 interwencji). Prowadzono 5 postępowań pn. „Niebieska Karta”.

Przeprowadzono 4 postępowania przygotowawcze z art. 207 § 1 kk - znęcania się nad rodziną. Ujawniono 7 przypadków naruszenia zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych i spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych. Wystąpiono z 7 wnioskami do Prokuratury Rejonowej we Włocławku o zastosowanie leczenia odwykowego w przypadku mieszkańców gminy Lubraniec (w 2018 r. było 9 osób). Ponadto 17 osób umieszczono w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych celem wytrzeźwienia. Natomiast 3 osoby odwieziono do miejsca zamieszkania i przekazano rodzinie. Nie odnotowano żadnych zgłoszeń dot. osób uzależnionych od narkotyków.

Działająca Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do 30.11.2019 roku odbyła 4 posiedzenia podczas, których opiniowane były wnioski w sprawie kontroli nadużywania alkoholu w sklepach, reklamy napojów alkoholowych, przestrzegania zasad korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz 1 wniosek w sprawie osoby nadużywającej alkoholu.

Efektywną formą pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych uzależnieniami jest w ramach współpracy ze szkołami, stowarzyszeniami, Lubrańskim Centrum Dziedzictwa Kulturowego organizacja wypoczynku letniego w formie wycieczek, Dnia Dziecka, Mikołajków z upominkami. Również w tym roku w szkołach na terenie gminy realizowane były programy i warsztaty profilaktyczne, spektakle, konkursy, w których uczestniczyły dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem uzależnień oraz prowadzone były zajęcia wychowawczo - profilaktyczne dla pozostałych dzieci i młodzieży, aby nie popadły w problemy i zagrożenia związane z alkoholizmem, narkomanią, przemocą i agresją. W celu urozmaicenia mieszkańcom gminy spędzania wolnego czasu, doposażono w nowy sprzęt istniejące place zabaw dla dzieci.

W zakresie profilaktyki dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz pracę z dziećmi i młodzieżą z rodzin patologicznych zajmuje się także Klub Abstynenta „Nadzieja”, który liczy 37 członków, w tym: grupa AA, Krucjata Wyzwolenia Człowieka, sekcja brydża, sekcja szachów oraz świetlica i punkt porad terapeutycznych. Zatrudnieni w klubie terapeuci prowadzą z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych oraz podczas letniego wypoczynku pogadanki na temat uzależnień. W każdy piątek z zajęć terapeutycznych w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin skorzystało średnio 8 osób, co dało 48 spotkań, a w konsekwencji 381 porad. W tym roku w zajęciach uczestniczyły po raz pierwszy 18 osób, w tym z Lubrańca 13 osób. Większość to osoby uzależnione, ale z pomocy korzystają też członkowie rodzin osób uzależnionych. W Punkcie prowadzone są rozmowy interwencyjne, informujące w sprawie dalszego leczenia oraz wspierające. Prowadzona jest też współpraca z kuratorami sądowymi co owocuje skutecznością podjętych działań. W tym roku 3 osób ukończyło terapię stacjonarną i kontynuują spotkania terapeutyczne w Punkcie oraz kilkanaście osób skorzystało z detoksu i poddane zostały one odtruciu. Dla osób uzależnionych i współuzależnionych Klub organizuje wyjazdy na spotkania trzeźwościowe i mitingi. W klubie funkcjonuje świetlica profilaktyczno - wychowawcza dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia, skupiająca 22 dzieci. Świetlica wyposażona jest w 3 komputery z dostępem do internetu, które są pomocne w pracy dydaktycznej. Dla dzieci organizowane są zajęcia terapeutyczne z zagadnień uzależnień, patologii w rodzinie oraz wyjazdy do Ośrodków Terapeutycznych. Organizowane są Dzień Dziecka i tzw. „ Mikołajki ” z upominkami.

III. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Na 2020 rok przyjmuje się do realizacji następujące działania:

1) dofinansowanie stowarzyszeń, organizacji lub instytucji wyłonionych w drodze konkursu realizujące swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanią poprzez:

- prowadzenie świetlicy profilaktyczno – wychowawczej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej w szczególności dla dzieci i młodzieży i osób dorosłych oraz ich rodzin,

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychologicznej i prawnej,
- oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu i narkotyków oraz zapobieganie nowych zagrożeń poprzez działania informacyjne, rozmowy, spotkania, odczyty, prelekcje, telefon zaufania itp., organizowanie imprez abstynenckich,
- 2) zorganizowanie lub dofinansowanie wypoczynku letniego lub zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin uzależnionych (kolonie, wycieczki, biwaki, obozy, zimowiska, rajdy rowerowe, itp.),
- 3) zorganizowanie lub dofinansowanie programów o tematyce uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu gminy, dla osób zajmujących się problemami uzależnień oraz zorganizowanie lub dofinansowanie imprez okolicznościowych, konkursów, plebiscytów, spektakli, i itp. związanych z profilaktyką,
- 4) zakup wydawnictw, czasopism, plakatów, ulotek, broszur, itp. propagujących szkodliwość uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz innych uzależnień,
- 5) podejmowanie innych działań umożliwiających zagospodarowanie wolnego czasu, zdrowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym dofinansowanie zakupu sprzętu rekreacyjnego - rehabilitacyjnego na wyposażenie placów zabaw dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz koszty związane z przygotowaniem nowych miejsc rekreacyjnych dla dzieci,
- 6) współpraca z Klubem Abstynenta „Nadzieja ” działającym w Lubrańcu,
- 7) współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień,
- 8) współpraca z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejsko – Gminną Biblioteką Publiczną, Lubrańskim Centrum Dziedzictwa Kulturowego, z jednostkami oświaty, klubami sportowymi działającymi na terenie gminy, Kuratorem Sądowym, policją, sołtysami, jednostkami OSP, zespołem interdyscyplinarnym,
- 9) prowadzenie rozmów interwencyjno - motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu oraz ich rodzinami,
- 10) współpraca z poradniami odwykowymi w zakresie kierowania osób, które dobrowolnie podejmują leczenie odwykowe,
- 11) kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia w zakładzie leczenia odwykowego w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu,
- 12) dodatkowym wymogiem przed wydaniem zezwolenia (z wyjątkiem jednorazowego) jest zasięgnięcie opinii rady osiedlowej i organu wykonawczego jednostki pomocniczej,
- 13) program jest realizowany przez jednostkę organizacyjną tj. Urząd Miejski w Lubrańcu.

IV. WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW MIEJSKO - GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za udział w posiedzeniu komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości:
 - 1) dla przewodniczącego komisji i zastępcy przewodniczącego oraz sekretarza - 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - 2) dla pozostałych członków komisji - 7% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Projekt preliminarza wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Kwota w zł.</i>
1.	Dofinansowanie stowarzyszeń, organizacji lub instytucji wyłonionych w drodze konkursu realizujące swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii poprzez: - prowadzenie świetlicy profilaktyczno – wychowawczej, - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej w szczególności dla dzieci i młodzieży i osób dorosłych oraz ich rodzin, - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychologicznej i prawnej, - oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu i narkotyków oraz zapobieganie nowych zagrożeń poprzez działania informacyjne, rozmowy, spotkania, odczyty, prelekcje, telefon zaufania itp., organizowanie imprez abstynenckich.	80.220,00
2.	Zorganizowanie lub dofinansowanie wypoczynku letniego lub zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin uzależnionych (<i>kolonie, wycieczki, obozy, biwaki, zimowiska, rajdy rowerowe, itp.</i>)	25.000,00
3.	Zorganizowanie lub dofinansowanie programów o tematyce uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu gminy, dla osób zajmujących się problemami uzależnień oraz zorganizowanie lub dofinansowanie imprez okolicznościowych, konkursów, plebiscytów, spektakli, i itp. związanych z profilaktyką, a także zakup wydawnictw, czasopism, plakatów, ulotek, broszur, i itp. propagujących szkodliwość uzależnienia od alkoholu i narkomanii oraz innych uzależnień.	10.500,00
4.	Wynagrodzenie i pochodne dla członków komisji.	9.000,00
5.	Dofinansowanie zakupu sprzętu rekreacyjno - rehabilitacyjnego na wyposażenie placów zabaw dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz koszty związane z przygotowaniem nowych miejsc rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w celu zagospodarowania wolnego czasu, zdrowego stylu życia, koszty związane z doposażeniem miejsc stanowiących formę alternatywnego spędzenia wolnego czasu, koszty związane z nadzorem i kontrolą punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Lubraniec. Remont urządzeń zabawowych znajdujących się na placach zabaw.	9.780,00
6.	Ogrzewanie lokalu przeznaczonego do prowadzenia działalności związanej z profilaktyką uzależnień.	5.000,00
7.	Różne opłaty i składki (w tym koszty związane z opłatami za badanie i sporządzenie opinii sądowo-psychologicznej osób kierowanych na przymusowe leczenie w placówkach odwykowych.	500,00
Ogółem wydatki		140.000,00

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Lubrańcu
Piotr Stawianowski